BANCA CENTRALĂ EUROPEANĂ

EUROSISTEM

AVIZUL BĂNCII CENTRALE EUROPENE

din 7 mai 2013

cu privire la consolidarea rolului instituțional şi a independenței Băncii Naționale a României

(CON/2013/31)

Introducere şi temei juridic

La 18 aprilie 2013, Banca Centrală Europeană (BCE) a primit din partea Băncii Naționale a României (BNR) o solicitare de emitere a unui aviz cu privire la un set de propuneri de modificare a Constituției României referitoare la BNR (denumite în continuare „amendamente propuse").

Competența BCE de a emite un aviz se întemeiază pe articolul 127 alineatul (4) şi articolul 282 alineatul (5) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene şi pe articolul 2 alineatul (1) prima şi a treia liniuță din Decizia 98/415/CE a Consiliului din 29 iunie 1998 privind consultarea Băncii Centrale Europene de către autoritățile naționale cu privire la proiectele de reglementare[1], întrucât amendamentele propuse se referă la probleme monetare şi banca centrală națională. În conformitate cu articolul 17.5 prima teză din Regulamentul de procedură al Băncii Centrale Europene, Consiliul guvernatorilor adoptă prezentul aviz.

1. Scopul amendamentelor propuse

BNR a pregătit un set de propuneri în contextul revizuirii Constituției României. Pentru stabilitate instituțională şi funcțională, Statutul Băncii Naționale a României[2] (denumit în continuare „Statutul BNR") va fi inclus în categoria legilor organice[3], iar independența şi rolul instituțional ale BNR vor fi consacrate în Constituție. Totodată, amendamentele propuse sunt menite să asigure flexibilitatea legislației naționale în ceea ce priveşte evoluțiile viitoare la nivel european şi adoptarea monedei euro prin includerea posibilității reglementării prin lege organică a transferului de atribuții ale BNR către BCE şi introducerea monedei euro ca mijloc legal de plată.

2. Observații generale

Din cauza etapelor legislative specifice ale procesului național de revizuire a Constituției, autoritatea care a transmis solicitarea de emitere a avizului invocă motive de extremă urgență şi solicită ca avizul BCE să

1 JO L 189, 3.7.1998, p. 42.

2 Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României, *Monitorul Oficial al României* Partea I, nr. 582 din 30 iunie 2004.

3 Legile organice sunt legi adoptate de Parlamentul României în domenii de importanță majoră pentru funcționarea statului şi nu pot face obiectul delegării legislative către Guvernul României. Legile organice se adoptă cu votul majorității membrilor fiecărei Camere a Parlamentului.

fie emis până la data de 7 mai 2013. BCE doreşte să atragă atenţia acestei autorităţi asupra celei de a doua teze a articolului 4 din Decizia 98/415/CE, conform căreia BCE trebuie consultată „în timp util" în cadrul procesului legislativ. Aceasta implică efectuarea consultării într-o etapă a procesului legislativ care să asigure BCE o perioadă de timp suficientă pentru examinarea cu atenţie a propunerilor legislative şi pentru adoptarea avizului său în versiunile lingvistice necesare şi care, de asemenea, să permită autorităţilor naţionale relevante să ia în considerare avizul BCE înainte de adoptarea prevederilor respective.

3. Observaţii specifice

3.1 Amendamentele propuse prevăd că BNR este banca centrală a României, instituţie publică independentă şi membră a Sistemului European al Băncilor Centrale, şi că atribuţiile, administrarea şi funcţionarea acesteia sunt reglementate prin lege, în conformitate cu tratatele la care România este parte. BCE apreciază introducerea acestor prevederi în Constituţia României.

3.2 De asemenea, BCE apreciază consolidarea stabilităţii instituţionale şi funcţionale, precum şi a siguranţei juridice, asigurată de includerea Statutului BNR în categoria legilor organice[3].

3.3 Amendamentele propuse introduc o dispoziţie constituţională care precizează că o lege organică poate fi utilizată pentru a se reglementa: (a) transferul unor atribuţii ale BNR către BCE (articolul 137^1 alineatul (4) litera (a) propus) şi (b) înlocuirea monedei naţionale cu moneda euro şi circulaţia acesteia din urmă (articolul 137^1 alineatul (4) litera (b) propus). BCE constată că articolul 137^1 alineatul (4) litera (a) propus nu este clar în ceea ce priveşte atribuţiile BNR avute în vedere pentru transferul către BCE sau momentul la care acest transfer ar avea loc. Articolul 137^1 alineatul (4) litera (a) propus pare să împuternicească Parlamentul să efectueze modificările prevăzute de Raportul de convergenţă al BCE[4] în ceea ce priveşte Statutul BNR necesare pentru asigurarea integrării depline a BNR în Eurosistem[5]. Deşi aceste modificări ale Statutului BNR ar trebui adoptate cât mai curând posibil, ele trebuie să intre în vigoare doar la data adoptării monedei euro de către România[6]. Prin urmare, ar trebui clarificată sfera de aplicare a unei posibile legi organice adoptate în conformitate cu articolul 137^1 alineatul (4) litera (a) propus.

3.4 Totodată, este necesară modificarea articolului 137^1 alineatul (1) propus pentru asigurarea compatibilităţii Constituţiei cu Tratatul şi cu Statutul Sistemului European al Băncilor Centrale şi al Băncii Centrale Europene (denumit în continuare „Statutul SEBC) la data adoptării monedei euro de către România. Articolul 137^1 alineatul (1) propus prevede că BNR are dreptul exclusiv să emită însemne monetare, sub formă de bancnote şi monede, pe teritoriul României. Această dispoziţie nu este consecventă cu Tratatul şi cu Statutul SEBC întrucât nu recunoaşte dreptul exclusiv al BCE de a autoriza emisiunea bancnotelor euro în Uniune şi nu prevede pluralitatea emitenţilor[7]. În acest

4 A se vedea Raportul de convergenţă al BCE, 2012, p. 253.

5 A se vedea Raportul de convergenţă al BCE, 2012, p. 32.

6 A se vedea Raportul de convergenţă al BCE, 2012, p. 32.

7 A se vedea punctul 3 din Avizul CON/2005/38. Toate avizele BCE se publică pe website-ul BCE, la adresa www.ecb.europa.eu.

sens, BCE sugerează introducerea în articolul 137[1] alineatul (1) propus a unor trimiteri la Tratat şi la Statutul SEBC. În special, articolul 137[1] alineatul (1) propus ar trebui să prevadă că BNR are, în conformitate cu Tratatul, dreptul de a emite însemne monetare sub formă de bancnote şi monede. BCE arată că dispozițiile care recunosc dreptul BCE de a autoriza emisiunea de bancnote euro şi de a aproba volumul emisiunii de monede metalice euro şi faptul că BCE şi băncile centrale naționale ale statelor membre a căror monedă este euro pot emite bancnote euro ar trebui să intre în vigoare la data adoptării monedei euro de către România.

Prezentul aviz va fi publicat pe website-ul BCE.

Adoptat la Frankfurt pe Main, 7 mai 2013.

[semnat]

Preşedintele BCE

Mario DRAGHI